Verslag Netwerkbijeenkomst Sport & OS, 5 februari 2008, KNVB

INHOUD

1 PROGRAMMA
2 INTRODUCTIE DOOR HELGA VAN KAMPEN, PROGRAMMA SPORT & OS
Nieuwe website Sport & OS www.sportdevelopment.org
Nieuw jaarplan 2008 programma Sport & OS
Dank voor de input voor de Millennium Schoen Award
3 PRESENTATIE DOOR JOHAN VAN GEIJN, KNVB: FOOTBALL FOR DEVELOPMENT=CAPACITY BUILDING
4 PRESENTATION DOOR BETTY LALLIE, SCORE SOUTH AFRICA: NEW PARADIGM NEEDED
5 INTRODUCTIE NIEUWE BELEIDSNOTITIE DOOR BART OOIJEN, MINISTERIE VAN VWS
Koenders en Bussemakers onder de indruk van Netwerk Sport & OS
Uitgangspunten en instrumentarium beleid
Geografische prioriteiten en doelgroepen
6 WARMING UP: MAPPING EXCERCISES
7 WORKSHOPS ZUID AFRIKA EN KENIA
Coverage Matrix
Conclusies workshop Zuid Afrika
Conclusies workshop Kenia
8 WORKSHOP MASTERCLASS SPORT & ONTWIKKELINGSSAMENWERKING
9 AFSLUITING EN CONCLUSIE

1 Programma

De Netwerkbijeenkomst op 5 februari 2008 vond plaats bij KNVB te Zeist. De volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- Johan van Geijn van KNVB gaf een presentatie over het programma Sport for Development van de KNVB Academie;
- Betty Lallie van SCORE SA gaf een presentatie over het belang van partnerships;
- Bart Ooijen van VWS gaf een introductie over de nieuwe beleidsnotitie die 11 februari is gepresenteerd in Nieuwspoort (zie bijlage)
- De leden positioneerden onder leiding van MDF de eigen organisatie tijdens twee 'Mapping excercises'.
- Tijdens drie workshops is gekeken naar mogelijkheden om de krachten te bundelen in twee landen –conform de intenties van het nieuwe regeringsbeleid- en naar de behoeften en kansen voor een Masterclass Sport & Ontwikkelingssamenwerking.
    - Op weg naar een meer programmatische aanpak in Zuid Afrika
    - Op weg naar een meer programmatische aanpak in Kenia
    - Op weg naar verdieping en specialistische kennis in Sport & Development

2 Introductie door Helga van Kampen, programma Sport & OS

Nieuwe website Sport & OS www.sportdevelopment.org

De nieuwe website van het programma en het netwerk Sport & Ontwikkelingssamenwerking is gelanceerd. De site is toegankelijker voor diverse doelgroepen, informatiever en inspirerend. Meer dan twintig video´s over Sport & Ontwikkelingssamenwerking zijn online gezet. De website moet ook voor de netwerkleden een communicatiemiddel zijn. Reacties en suggesties zijn dan ook van harte welkom.

Nieuw jaarplan 2008 programma Sport & OS

Het nieuwe jaarplan van het NCDO programma Sport & OS 2008 is gereed. Het is als bijlage bij deze notulen gevoegd. Heb je vragen of suggesties? Laat het ons weten.

Dank voor de input voor de Millennium Schoen Award

De uitreiking van Millennium Shoe Award tijdens de Nacht van de VN was een groot succes. De leden van het Netwerk worden bedankt voor de input en steun. Op de website is het filmpje van over de genomineerden te bekijken.

3 Presentatie door Johan van Geijn, KNVB Academie: Football for Development=Capacity Building

Johan van Geijn presenteerde de missie, visie en activiteiten van KNVB in het kader van het Football for Development programma. De KNVB Academie voert al sinds 1997 scholingsprojecten uit in het kader van het Sport & Ontwikkelingsprogramma 'Coach the Coach'. Capaciteitsopbouw staat centraal. De KNVB hanteert een opleidingspiramide van vier fasen gericht op jeugdleiders, coaches, scheidsrechters, bestuursleden. Tijdens de eerste drie fasen wordt het kader van lokale partnerorganisaties ter plekke opgeleid. Deze organisaties zetten voetbal in om jongens én meisjes te mobiliseren en om sociale ontwikkeling op gang te brengen. Een afrondende docentenstudie in Nederland vormt de vierde fase. Sociale thema's in de opleiding zijn:

- Social Development (MYSA Structure)
- Environment (Football and Community services)
- Health Care (HIV/AIDS Prevention and information through Football)
- Leadership (importance of youth leaders)
- Women Participation / Gender Equality

Niet marketing is de doelstelling, maar het versterken van 'Community Based Organizations'. Het doel van de capaciteitsopbouw is dat op de middellange termijn sportinitiatieven gericht op ontwikkeling op eigen benen staan. Continuïteit is zo beter gewaarborgd. Op lange termijn werken deze lokale partnerorganisaties zelfs samen met KNVB aan outreach naar andere lokale partnerorganisaties. Met andere woorden: het creëren van Zuid-Zuid hulp.

Centraal idee is W3: win-win-win:

- Partners leren van KNVB
- Partners leren van partners
- KNVB leert van partners

Bekijk de presentatie van Johan van Geijn over het KNVB Football for Development programma en laat je inspireren voor duurzame resultaten, verankerd in lokale structuren.

4 Presentation door Betty Lallie, SCORE South Africa: New Paradigm needed

Betty's presentation about the importance and power of partnerships had as key message that a **new Partnership Paradigm** is needed, focussing on beneficiary needs to ensure relevance. Trust is central for this new Paradigm. Ownership of the development process will support sustainability, according to SCORE's experiences. Local capacity needs to be recognised and developed, enabling South-South cooperation and coordination.

After speaking about the mission and activities of SCORE aiming to support bottum up community development (complete presentation attached), Betty inspired the members of the Dutch Network Sport & Development by highlighting which factors make partnerships work. Quality and effectiveness of partnership depend strongly on the quality of the relationship between the partners. For a high quality partnership both partners need a focus on purpose. Jointly understood problems and opportunities are a must for this shared focus. Furthermore, the working principles based on values and practices determine what impact partnership can achieve.

Important questions to be answered before an effective partnership can evolve are:

- How much do you know about your partner? Their culture, their work context?
- Do you and your partner share the same values? The same understanding of those
- values in action?
- Do you and your partner share the same vision and objectives for your cooperation?

More important questions can be found in the presentation of Betty Lallie. Betty stressed that good partnership takes time to develop: partnerships go through a number of phases. It is vital that parties must focus on relationship building and together discover and confront core fears and issues.

Betty Lallie concludes that **trust** is the foundation for a healthy partnership, which as a whole is greater than the sum of its parts. A strong similarity with the conclusion of Johan van Geijn about the motive of KNVB to partner: all parties involved should win from good partnerships.

5 Introductie nieuwe Beleidsnotitie door Bart Ooijen, Ministerie van VWS

Bart Ooijen licht een tipje van de sluier op over het nieuwe beleid van de Nederlandse overheid op het gebied van Sport & Ontwikkelingssamenwerking. De nieuwe beleidsnotitie *'Kans voor open doel, de kracht van Sport in Ontwikkelingssamenwerking'* is een week later op 11 februari 2008 gepresenteerd in Nieuwspoort.

Koenders en Bussemakers onder de indruk van Netwerk Sport & OS

De Netwerkbijeenkomst van 11 juli 2007 heeft belangrijke input geleverd voor het nieuwe beleid. Minister Koenders en Staatssecretaris Bussemaker waren vorig jaar onder de indruk van het aantal en de diversiteit van organisaties in het Netwerk Sport & OS, de motivatie en de projecten.

De potentie van Sport & Ontwikkelingssamenwerking is enorm. Bart Ooijen benadrukt dat we ons wel de vraag moeten blijven stellen hoe wij met sport en OS de hoge ambities en beloftes waar kunnen maken. Juist de grote potentie maakt het onderwerp kwetsbaar; dat is in de ministerraad besproken. Bewust is gekozen om geen subsidiepot in het leven te roepen voor een scala aan projecten. **Het nieuwe beleid is juist gericht op een programmatische benadering waarbij krachten worden gebundeld en initiatieven worden afgestemd om realistische doelen te realiseren.**

Uitgangspunten en instrumentarium beleid

Aangezien de notitie pas de week erna wordt gelanceerd, stipt Bart Ooijen alleen de grote lijnen aan. Hij nodigt alle aanwezigen van harte uit voor de presentatie in Nieuwspoort. In de komende beleidsperiode 2008-2011 zal de Nederlandse overheid zestien miljoen euro investeren in Sport & Ontwikkelingssamenwerking. In de op 11 februari 2007 gepubliceerde beleidsnota staan de uitgangspunten en het beleidsinstrumentarium als volgt beschreven (pag. 11):

Uitgangspunten

Bundeling van krachten

Ofschoon een groot aantal Nederlandse sport- en ontwikkelingsorganisaties zijn verenigd in het door het NCDO gefaciliteerde Netwerk Sport en Ontwikkelingssamenwerking moet de samenwerking op project- en programmaniveau nog verder worden geïntensiveerd. Om versnippering van interventies tegen te gaan, wordt een programmatische aanpak nagestreefd en samenwerking tussen verschillende partijen. De programmatische samenhang willen wij stimuleren door enerzijds samenwerking van donororganisaties met overheden en organisaties in het Zuiden te bevorderen bijvoorbeeld via samenwerkingsovereenkomsten zoals bij stedenbanden, en anderzijds door partnerschappen tussen (sport en of ontwikkelings)organisaties aan te bevelen. Het bundelen van initiatieven bevordert efficiëntie, ownership en kwaliteit van de projecten.

Duurzaamheid voorop
Meerjarigheid, capaciteitsopbouw, ownership en inbedding in de lokale structuren dragen bij aan duurzaamheid van de projecten en verdienen daarom specifieke aandacht. De initiatieven en ideeën van lokale partnerorganisaties staan centraal en activiteiten dienen aan te sluiten bij het beleid van lokale partners en dit te versterken."

Beleidsinstrumentarium
Wij vinden het noodzakelijk om in aansluiting op de bestaande inzet een aanvullende bescheiden maar katalyserende impuls te geven aan het thema sport en ontwikkeling. Daarmee willen we aan een optimale en duurzame inzet van sport als onderdeel van het ontwikkelingsbeleid van zowel landen in het Zuiden als van donorlanden en –organisaties. Onze betrokkenheid zal gericht zijn op:

- *De inzet van Nederlandse ambassades in partnerlanden;*
- *De inzet van Nederlandse sport- en sport & os organisaties;*
- *Deskundigheidsbevordering met specifieke aandacht voor projectformuleringen, monitoring en evaluaties van sportprogramma's;*
- *Bewustwording door voortzetting van het bevorderen van maatschappelijk draagvlak voor sport en ontwikkeling, de aanstelling van Lornah Kiplagat als Nederlandse ambassadeur Sport en Ontwikkeling, de betrokkenheid van andere topsporters, aangevuld door profilerende sportprojecten rondom internationale evenementen;*
- *Actieve betrokkenheid bij de VN Werkgroep 'Sport voor Ontwikkeling en Vrede'.*

Geografische prioriteiten en doelgroepen

Over geografische prioriteiten en doelgroepen staat onder meer het volgende in de notitie (pag. 7):

"Onze inzet zal zich concentreren op sport- en ontwikkelingsprogramma's in landen waarmee Nederland een bijzondere relatie onderhoudt: de reguliere OS partnerlanden inclusief de sportlanden waarmee VWS al samenwerkt (Suriname en Zuid-Afrika) en de prioritaire fragiele staten. Dat biedt mogelijkheden tot een doelmatige inzet van sport en synergie tussen diverse inspanningen en sectoren.

Met de sportprogramma's willen we ons, aansluitend bij de prioriteiten van zowel het nationale sportbeleid als het ontwikkelingssamenwerkingbeleid, voornamelijk richten op jongeren, meisjes en vrouwen en gehandicapten. Ervaringen in het veld leren dat bij deze groepen de spin-off van sport en ontwikkelingsactiviteiten groot is. De activiteiten zullen zich concentreren op stedelijke gebieden waar meer dan de helft van de wereldbevolking leeft, waarvan 1 miljard in sloppenwijken. Hiermee kan het bereik worden geoptimaliseerd."

Tijdens de volgende Netwerkbijeenkomst Sport & Ontwikkelingssamenwerking zal de beleidsnotitie *'Kans voor open doel, de kracht van Sport in Ontwikkelingssamenwerking'* weer aan bod komen.

6 Warming up: Mapping Excercises

Er is veel gesproken over de bundeling van krachten, afstemming van initiatieven en meer samenwerking. Niek Bakker van MDF faciliteert twee 'Mapping Excercises' als warming up voor de workshops. Deelnemers beantwoorden de volgende vragen en schrijven de antwoorden op gekleurde stroken zodat een 'map' ontstaat van de relaties.

- Met wie werk je samen uit het Netwerk Sport & OS?
- Wat is dat voor een samenwerkingsrelatie:
    - Informatie-uitwisseling
    - Partnership: samenwerken aan gemeenschappelijke doelen en projecten
    - Financiële relatie

De tweede opdracht vulden deelnemers op gekleurde kaarten in met welke cruciale partners ze nu samenwerken en welke partners ze als cruciaal beschouwen voor de toekomst. De volgende vier categorieën werden onderscheiden:

- Nu cruciaal
    - Netwerk partners
    - Niet Netwerk partners
- In toekomst cruciaal
    - Netwerk partners
    - Niet Netwerk partners

De resultaten geven inzicht in huidige samenwerkingsrelaties en de behoeften aan partnerships in de toekomst. Ook krijgen we een beeld van de volledigheid van het Netwerk Sport & Ontwikkelingssamenwerking. Uit de 'Mapping Exercise' blijkt dat de deelnemers veel samenwerkingsrelaties hebben met organisaties in het Netwerk. Er zijn weinig organisaties buiten het netwerk genoemd dus vanuit dit perspectief is het netwerk redelijk compleet. Bekeken wordt of de 'nieuwe' organisaties wellicht een waardevolle aanvulling zijn op het netwerk. Ook blijkt dat kleine organisaties niet vaak worden genoemd als huidige of toekomstige partner. Wellicht blijven kansen hierdoor liggen. De volgende Netwerkbijeenkomst zullen we de belangrijkste conclusies bediscussiëren.

7 Workshops Zuid Afrika en Kenia

Aansluitend bij de uitgangspunten van het nieuwe beleid om door een programmatische aanpak, de bundeling van krachten en een betere afstemming meer effect te bereiken, is in de workshops de aandacht gericht op twee specifieke landen: Zuid Afrika en Kenia. In de workshops, respectievelijk gefaciliteert door Niek Bakker en Frans van Gerwen van MDF, is een zogenaamde 'coverage matrix' opgesteld. De volgende vragen zijn voor elk land beantwoord:

- Wat zijn je huidige activiteiten in ZA/Kenia?
- Cluster de activiteiten op grond van doelstelling/thema/doelgroep?

- Met welke partners werk je samen?
- Welke activiteiten ben je in de toekomst van plan in ZA/Kenia?
- Kijkend naar de matrix met activiteiten, organisaties en partners: hoe kunnen we initiatieven afstemmen en coördineren om meer effect te bereiken?

Coverage Matrix

De Coverage Matrix is één van de veertig instrumenten die MDF aanbiedt in de Tango Toolkit. De definitie van een Coverage Matrix luidt als volgt:

A coverage matrix is a tool that helps to determine which actors in the institutional setting are active in what way. Three different types of coverage matrixes each describe the match between two dimensions. A coverage matrix can compare:

- *Which suppliers (actors) offer which products or services (this is the most common application)*
- *Which suppliers serve which clients*
- *Which target groups (or clients) use or desire which products.*

What can you do with it?
Making a coverage matrix shows which duplications and gaps exist in supply compared to demand. It provides an overview of overlaps and gaps in serving the target group(s). It shows weak areas (gaps) and areas of duplication, thus indicating relevant areas for co-operation and co-ordination. It helps to focus activities.

Op de website www.toolkitsportdevelopment.org is meer informatie over dit instrument te vinden. MDF beschrijft tevens concrete voorbeelden van het gebruik van de Coverage Matrix.

Conclusies workshop 1: Zuid Afrika

- Verschillende organisaties hebben dezelfde partner. SAFA is vaak genoemd als partner, al wordt benadrukt dat deze vaak de rol van '*endorsement*' heeft in plaats van '*delivery of processes*'. Toch is het niet afstemmen van initiatieven dus een valkuil: het risico bestaat dat de organisatie een beeld krijgt van versplinterde initiatieven uit Nederland. Afstemming is belangrijk.
- Ook zijn er gemeenschappelijke doelen: *capacity building* wordt vaak genoemd. Ook hier is winstkans door krachten te bundelen.
- Een mogelijke kans geïdentificeerd tijdens de workshop is samenwerking tussen Todos en KNVB bij het plan van Todos om beach volleybal toernooien te organiseren in Zuid Afrika.
- NISB ziet kansen voor een connectie met SCORE in verband met samenwerking met het Youth Network
- Ook kunnen krachten mogelijk gebundeld worden tussen SCORE, de plannen van het ministerie van VWS en Stars in their Eyes bij het opzetten van een 'community football tournament' in Zuid Afrika.

Conclusies workshop 2: Kenia

- Er is geen overlap in activiteiten gekeken naar locatie. Organisaties komen wel sportcoaches tegen die door andere organisaties zijn opgeleid.
- IKV en NKS/NSA werken samen in het project Peace and sports for youth warriors.
- IKV mist een ervaringsdeskundige op het gebied van aanpak van conflicthantering met sport als middel. Bij RTP lijkt deskundigheid te zitten bij het project in de Palestijnse gebieden. Contactgegevens zullen worden doorgegeven.
- IKV kan een adviesfunctie vervullen op het gebied van conflicthantering met sport als middel.
- Women Win is de enige organisatie die zich richt op bewustwording op het gebied van gender. Zij kan hierin een adviesfunctie vervullen voor andere organisaties.
- IKV kan ervaringen uitwisselen en informatie verkrijgen bij KNVB voor het nieuwe project in Kisumu. Er zou contact gelegd kunnen worden met KYFA..

De oefening Coverage Matrix laat zien dat het bewust inventariseren en verkennen van mogelijkheden om de krachten te bundelen vruchten afwerpt. **In de bijlage van de workshops zijn foto's opgenomen van de schema's die tijdens de workshops zijn gemaakt.**

8 Workshop Masterclass Sport & Ontwikkelingssamenwerking

In de workshop over een mogelijke Masterclass Sport & OS stond de vraag centraal: *is het zinvol om een masterclass te organiseren en zo ja: aan welke voorwaarden zou deze moeten voldoen?* **In de bijlage is een uitgebreid verslag van deze workshop opgenomen.**

Uitkomst van de workshop is dat het antwoord op de vraag luidt: 'ja'. Over een aantal vragen zal nog goed moeten worden nagedacht:

- Welke content zou de Masterclass moeten hebben?
- Wat is een goede timing?
- Wie zijn de deelnemers?

Bij de verdere ontwikkeling van de Masterclass zal de afstemming met netwerkleden –in de geest van de nieuwe beleidsnotititie en de missie van het NCDO programma Sport & OS- veel aandacht krijgen. Niek Bakker benadrukt in dit licht dat de cursus nu *"supply driven"* tot stand komt en dat je het ook kunt omdraaien door de vraag te stellen: *"are we covering the needs of our target groups"*. Door te identificeren op welke punten de behoeften van doelgroepen niet goed vervuld worden, kan bekeken worden welke kennis en vaardigheden nodig zijn voor betere prestaties. Deze suggestie wordt zeker meegenomen.

9 Afsluiting en conclusie

Helga van Kampen bedankt de deelnemers voor de inspirerende en constructieve inbreng. Uit de evaluatie blijkt dat de nieuwe aanpak werkt. Thematisch werken in groepen 'gelijkgestemden' –bijvoorbeeld doordat je in hetzelfde land actief bent, hetzelfde doel nastreeft of

dezelfde doelgroep wil bereiken- leidt tot concrete kansen. Volgende bijeenkomsten zullen we ook trachten om organisaties met een vergelijkbare informatiebehoefte, werkveld of interesse gedachten te laten uitwisselen over de praktijk. Een uitgekiend en gedifferentieerd programma moet ervoor zorgen dat het netwerk daadwerkelijk meerwaarde heeft voor de deelnemers: men moet naar huis gaan met het gevoel geïnspireerd te zijn èn iets geleerd te hebben dat in de eigen praktijk toepasbaar is. Dit streven sluit naadloos aan bij de hoofdgedachte van de nieuwe beleidsnotitie 'Kans voor open doel'. Suggesties voor thema's en onderwerpen zijn van harte welkom.